

Sprawozdanie - projekt indywidualny

Weronika Zbierowska

Marzec 2023

1 Cel projektu

Projekt "*Rozpoznawanie gatunków muzycznych z wykorzystaniem technik uczenia maszynowego*" realizowany jest w ramach przedmiotu Projekt indywidualny na 4. semestrze studiów inżynierskich Informatyka stosowana na Wydziale Elektrycznym Politechniki Warszawskiej.

Celem projektu jest stworzenie aplikacji dokonującej klasyfikacji gatunków utworów muzycznych. W ramach projektu należy stworzyć własną bazę utworów, dokonać ekstrakcji cech oraz na ich podstawie wytrenować i wdrożyć model uczenia maszynowego.

2 Ekstrakcja cech

Pierwszy etap projektu polegał na zapoznaniu się z pakietem `librosa` oraz utworzenie prototypu ramki danych zawierającego cechy wyekstrahowane z trzech przykładowych utworów muzycznych.

2.1 Brane pod uwagę cechy

Każdy utwór został zapisany jako zbiór próbek wartości sygnału w danych chwilach czasowych. Aby można było poddać je analizie, dokonano ekstrakcji cech dla każdej ramki czasowej (oprócz tempa). Wynikiem były wektory cech długości liczby ramek. Następnie dla każdego wektora wyliczono średnią oraz odchylenie standardowe. Dla cech, których wartości były analizowane dla kilku pasm częstotliwości (kilka wektorów na 1 cechę) wyliczono średnią i odchylenie standardowe oddzielnie dla każdego pasma.

Stosowana notacja:

- x_r - 1 ramka czasowa
- N - długość 1 ramki
- $n \in \langle 0, N \rangle$ - chwila czasowa w ramce
- $x_r(n)$ - wartość sygnału dla chwili n w ramce x_r
- $X_r(k)$ - wartość amplitudy w chwili k dla częstotliwości $f(k)$

2.1.1 Tempo

Estymowana szybkość utworu wyrażona w uderzeniach na minutę.

2.1.2 Energia krótkoczasowa (ang. Short-time enegry)

Miara określająca energię sygnału w krótkim przedziale czasowym. Dla sygnałów dźwiękowych określa głośność lub intensywność sygnału.

$$STE_r = \frac{1}{N} \sum_{n=1}^N |x_r(n)|^2 \quad (1)$$

2.1.3 Wartość skuteczna energii (ang. Root mean square energy)

Miara określająca wartość skuteczną energię sygnału w krótkim przedziale czasowym. Jest równa pierwiastkowi z energii krótkoczasowej.

$$RMSE_r = \sqrt{\frac{1}{N} \sum_{n=1}^N |x_r(n)|^2} \quad (2)$$

2.1.4 Współczynnik przekroczeń zera (ang. Zero-crossing rate)

Współczynnik określający liczbę zmiany znaku sygnału na przestrzeni ramki czasowej. Jest silnie skorelowany ze średnią częstotliwością dużej koncentracji energii.

$$RMSE_r = \frac{1}{2} \sum_{n=1}^N |sign(x_r(n)) - sign(x_r - 1(n))|, \quad (3)$$

gdzie:

$$sign(x) = \begin{cases} -1, & x \geq 0 \\ 1, & x \leq 0 \end{cases} \quad (4)$$

W pakiecie `librosa` współczynnik przekroczeń zera jest zdefiniowany jako ułamek liczby zmian znaku sygnału na przestrzeni ramki do długości ramki, czyli:

$$RMSE_r = \frac{1}{2N} \sum_{n=1}^N |sign(x_r(n)) - sign(x_r - 1(n))| \quad (5)$$

Tej więc definicji będę używać.

2.1.5 Centroid widmowy (ang. Spectral centroid)

Środek ciężkości widma sygnału, czyli punkt, w którym koncentruje się większość energii widma. Jest silnie skorelowany z odbieraną przez człowieka jasno-

ścią dźwięku.

$$C_r = \frac{\sum_{k=1}^{\frac{N}{2}} f(k)|X_r(k)|}{\sum_{k=1}^{\frac{N}{2}} |X_r(k)|} \quad (6)$$

2.1.6 Szerokość pasma widma (ang. Spectral bandwidth)

Miara rozpiętości widmowej na przestrzeni ramki czasowej.

$$B_r = \left(\sum_{k=1}^{\frac{N}{2}} |X_r(k)|(f(k) - C_r)^p \right)^{\frac{1}{p}} \quad (7)$$

2.1.7 Opadanie widma (ang. Spectral roll-off)

Częstotliwość na przestrzeni ramki czasowej, poniżej której leży 85% całkowitej energii widma. Określa jak szybko energia widma maleje wraz ze wzrostem częstotliwości.

2.1.8 Kontrast widmowy (ang. Spectral contrast)

Kontrast energii dla 6 pasm częstotliwości na przestrzeni ramki czasowej. Estymowany poprzez porównanie średniej energii szczytowej oraz energii w dolnym kwantyle. Im wyższa wartość kontrastu widmowego, tym mniej szumu w sygnale.

2.1.9 MFCC (ang. Mel-frequency cepstral coefficients)

Współczynniki reprezentujące intensywność występowania sygnału w 20 różnych pasmach częstotliwości. Są one wyrażone w skali mel, która jest dostosowana do sposobu percepcji sygnałów dźwiękowych przez człowieka. Reprezentują barwę dźwięku.

2.1.10 Chrominancja (ang. Chroma)

Wartość energii sygnału w 12 pasmach częstotliwości odpowiadających klasom wysokości dźwięku ($C, C\sharp, D, D\sharp, E, F, F\sharp, G, G\sharp, A, A\sharp, B$). Podział klas jest zgodny z systemem równomiernie temperowanym (12-TET), który jest najbardziej popularny w muzyce zachodniej.

2.2 Ramka danych

Na podstawie powyższych cech stworzono ramkę danych. Każdy wiersz jest 1 utworem o 91 atrybutach opisujących i 1 atrybucie decyzyjnym (**genre** - gatunek

muzyczny).

Atrybuty opisujące:

- Tempo - estymowana wartość tempa
- STE_mean, STE_std - średnia i odchylenie standardowe energii krótkoczasowej
- RMS_mean, RMS_std - średnia i odchylenie standardowe
- ZCR_mean, ZCR_std - średnia i odchylenie standardowe
- Centroid_mean, Centroid_std - średnia i odchylenie standardowe
- Bandwidth_mean, Bandwidth_std - średnia i odchylenie standardowe
- Roll-off_mean, Roll-off_std - średnia i odchylenie standardowe
- Contrast(0-6)_mean, Contrast(0-6)_std - średnia i odchylenie standardowe kontrastu widmowego dla poszczególnych pasm częstotliwości
- MFCC(0-19)_mean, MFCC(0-19)_std - średnia i odchylenie standardowe MFCC dla poszczególnych pasm częstotliwości
- Chroma(0-11)_mean, Chroma(0-11)_std - średnia i odchylenie standardowe dla poszczególnych chrominancji

3 Zbiór danych

Celem drugiego etapu było utworzenie zbioru utworów muzycznych z 10 wybranych gatunków. Liczba utworów w każdym gatunku powinna być w miarę możliwości równa.

Wybrane gatunki muzyczne:

- muzyka chóralna a capella
- muzyka klasyczna
- muzyka elektroniczna
- muzyka ludowa
- jazz
- metal
- pop
- rap
- reggae
- rock

4 Ekstrakcja próbek utworów

[TODO] Z każdego utworu należącego do zbioru danych wyekstrahowano [po kolei/losowo?] [ile?] [jak długich?] próbek. Następnie zostały one poddane ekstrakcji cech, tak jak w 1. etapie dla 3 przykładowych utworów. Każdej próbce przypisano etykietę **genre** odpowiadającą gatunkowi muzycznemu.

5 Źródła

[luźna lista]

- dokumentacja pakietu librosa
- P. Rao, Audio Signal Processing Chapter in Speech, Audio, Image and Biomedical Signal Processing using Neural Networks, (Eds.) Bhanu Prasad and S. R. Mahadeva Prasanna, Springer-Verlag, 2007.
- musicinformationretrieval.com